13. “Judgement : Illichivsk City Cort of Odessa Oblast, case №501/4864/14-ц, 6/501/236/14 of 29.09.2014” [Electronic resource]. – Access mode : http ://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40827317

14. “Judgenment : Biliaivka District Court of Odessa Oblast, case № 496/3688/13-ц of 24.02.2014” [Electronic resource]. – Access mode : http ://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37415286

15. “Judgenment : Suvorov District Court of Odessa, case № 523/8154/13-ц of 31.03.2013” [Electronic resource]. – Access mode : http ://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31777220.

УДК 347.939

ВІДКРИТЕ СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ ЯК НЕВІД’ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЦИВІЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ

Серветник А.Г., приватний нотаріус

Харківський міський нотаріальний округ, вул. Петровського, 26/28, м. Харків, Україна
anna.servetnik@mail.ru

Досліджено актуальні та важливі питання цивільної процесуальної форми, пов’язані з двома режимами проведення судових засідань у цивільних справах: відкритим та закритим. Піддаються критиці положення чинного цивільного процесуального законодавства про закритий судовий розгляд справ, а також пропонується вдосконалення положень Цивільного процесуального кодексу України про проведення певних процесуальних дій у формі закритого судового засідання, що відповідає встановленим міжнародним стандартам.

Ключові слова: цивільне судочинство, цивільна процесуальна форма, судовий розгляд, закрите судове засідання.

ОТКРЫТОЕ СУДЕБНОЕ ЗАСЕДАНИЕ КАК НЕОТЪЕМЛЕМЫЙ ЭЛЕМЕНТ ГРАЖДАНСКОЙ ПРОЦЕССУАЛЬНОЙ ФОРМЫ

Серветник А.Г.

Харьковский городской нотариальный округ, ул. Петровского, 26/28, г. Харьков, Украина
anna.servetnik@mail.ru

Исследованы актуальные и важные вопросы гражданской процессуальной формы, связанные с двумя режимами проведения судебных заседаний в гражданских делах: открытым и закрытым. Поддаются критике положения действующего законодательства о закрытом судебном разбирательстве, а также предлагается усовершенствование положений Гражданского процессуального кодекса Украины про проведение отдельных процессуальных действий в форме закрытого судебного заседания, что соответствует международным стандартам.

Ключевые слова: гражданское судопроизводство, гражданская процессуальная форма, судебное разбирательство, закрытое судебное заседание.

PUBLIC COURT PROCEEDINGS AS AN INTEGRAL PART OF CIVIL PROCEDURAL FORM

Servenik A.G.

Kharkiv city notarial district, Petrovsky str., 26/28, Kharkiv, Ukraine
anna.servetnik@mail.ru

The main theoretical approaches to determine the nature and essence of civil procedural form. It is proposed to consider it as a specific requirement or order, established by law to commit specific proceedings. We cannot accept that characterizing features of civil procedural forms are basic principles of civil proceedings, but they are interrelated and interdependent. Civil proceedings as an activity of the consideration and resolution of cases consists of concrete by the law of possible proceedings, civil procedural form – is the outer expression of these actions.

However, the openness that characterizes the judicial power pervades civil procedural form and reflected in its essence. First, the open nature of civil procedural form is manifested primarily in the fact that Article. 6 CPC of Ukraine the cases in all courts shall be open, and closed trial is possible only on grounds prescribed by law.

Closed proceedings established by the legislation, is a closed proceedings in the case, including the absence of a public declaration of the court decision, which has repeatedly criticized in the decisions of the ECHR.

Civil procedural form as a reflection of the main features characterizing the judiciary as an independent special branch provides the requirements for consideration and resolution of civil cases, including some proceedings should be committed for trial. Given the nature of things that can be considered by the courts, determines two modes of hearings in the case – open and closed hearing.

A closed trial did not meet international standards of justice and does not reflect the nature of the judiciary, as proposed to hold closed hearings only for specific proceedings on the grounds specified by law. It is also proposed to amend the Code of Civil Procedure of Ukraine.

Key words: civil litigation, civil procedural form, trial, closed hearing.

У п.1 ст.6 Конвенції про захист основоположних прав і свобод (далі – Конвенція) зазначено: «Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, а судове рішення оголошується публічно, проте преса й публіка можуть бути не допущені до зали засідань протягом усього судового розгляду або його частини в інтересах моралі, громадського порядку чи національної безпеки в демократичному суспільстві, якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін, або тією мірою, що визнана судом суворо необхідною, тобто коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя» [1]. Таким чином, міжнародними стандартами розгляду справ судом є відкритий і публічний розгляд та оголошення рішення суду. Натомість відповідно до положень ч.9 ст.6 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) рішення суду оголошується прилюдно, крім випадків, коли розгляд проводився в закритому судовому засіданні [2].

Дотримання Україною взятих на себе міжнародних зобов'язань, розбудова ефективної судової системи й реформування процесуального законодавства з урахуванням міжнародних стандартів та вимог є одними з пріоритетних завдань. Актуальною тема є також з огляду на поставлені завдання щодо очищення органів судової влади, створення надійних та прозорих механізмів здійснення правосуддя.

Не можна сказати, що принцип відкритості судових процесів, або відкритості судової діяльності, не розглядався в науковій літературі [3; 4; 5], водночас деякі аспекти цього питання залишилися поза увагою науковців.

Зокрема, не з'ясованими є питання процесуальної форми. Законом досі чітко не визначено підстави та порядок проведення розгляду справи в закритому судовому засідання, однак закріплено положення про закритий судовий розгляд справи, а також встановлено винятки щодо ухвалення рішення суду, прийнятого в закритому судовому засіданні.

Враховуючи це, метою статті є дослідження цивільної процесуальної форми й визначення особливостей розгляду справи у відкритому та закритому судових засіданнях.

Реалізація судової влади та здійснення правосуддя відбувається виключно в порядку судочинства, а отже, у конкретній процесуальній формі. Оскільки свою діяльність суди здійснюють винятково в конкретній процесуальній формі, предметом нашого дослідження є відкритість як елемент цивільної процесуальної форми.

Поняття та значення цивільної процесуальної форми є причиною серйозних наукових дискусій. Як правильно вказують науковці, аналізувати цивільну процесуальну форму дуже важко з огляду на те, що в реальності вона не існує, а являє собою певну абстрактну наукову конструкцію [6, с. 281]. Натомість інші розглядали її як характерну ознаку судової

діяльності. Зокрема, С.Н. Абрамов називає її однією з найбільш істотних ознак, які відрізняють суд і судову діяльність від інших органів держави та їхньої діяльності [7, с. 5].

Застосовуючи широкий підхід до визначення процесуальної форми, було запропоновано характеризувати процесуальну форму як сукупність однорідних процедурних вимог, які висуваються до дій учасників процесу та спрямовані на досягнення визначеного матеріально-правового результату [8, с. 6, 13].

Таке визначення процесуальної форми дало можливість виділити загальні вимоги до механізму правового регулювання в цілому: а) обов'язковість дотримання послідовності здійснення повноважень; б) професійна обізнаність для вирішення справ та в організаційній діяльності кожного органу держави. Послідовність здійснення повноважень забезпечується процесуальними стадіями й відображає, якщо можна так сказати, тимчасову характеристику організаційної діяльності. Професійність розгляду втілюється в процесуальних провадженнях і у свою чергу характеризує організаційну діяльність за предметною ознакою [8, с. 15-16].

Розглянуті точки зору достатньо справедливо критикувалися в роботах М.С. Шакарян [9; 10]. Так, учений зауважувала, що необхідність визначення порядку застосування закону зовсім не означає введення єдиного механізму правового регулювання шляхом конструювання єдиного поняття процесуальної форми та процесуальних норм, виділення процесуального права (процесуальної форми) відповідної галузі матеріального права й ускладнення механізму реалізації правових приписів [9, с. 40].

М.С. Шакарян запропонувала цивільну процесуальну форму характеризувати за такими рисами: встановлення її нормами права; ухвалення рішень на основі фактів, встановлених за допомогою передбачених законом засобів доказування; гарантії осіб, зокрема їх право брати участь у розгляді справи для захисту своїх інтересів [9, с. 45]. Визначено такі ознаки єдиної процесуальної форми: процедурний характер процесуальних норм; категоричний характер припису процесуальних норм; наявність норми матеріального права в гіпотезі процесуальної норми; специфіка їхніх санкцій, не притаманна нормам цивільного процесуального права. Така характеристика підриває основу висловленої позиції [9, с. 47-51].

Така точка зору на цивільну процесуальну форму була підтримана в науці. Так, Н.А. Чечіна під процесуальною формою розуміє сукупність встановлених або санкціонованих законом правил, які регламентують порядок здійснення правосуддя, діяльності учасників процесу [11, с. 24], тобто, як вірно відмітив В.М. Протасов, вона фактично ототожнює цивільну процесуальну форму й цивільний процес [12, с. 140].

Сам В.М. Протасов зауважив, що наступні загальнотеоретичні підходи до розгляду поняття «процесуальна форма» в широкому розумінні надавали йому все більш гіпертрофованого значення, поняття стало розглядатися як «наукова конструкція структурування правової форми діяльності», елементами якої було визначено процесуальні провадження, процесуальні стадії та процесуальні режими. Однак насправді категорії «форма» та «зміст» просто не розраховані на детальний аналіз явищ, оскільки вони можуть відобразити лише найбільш загальні принципіальні зв'язки між ними. У результаті учений дійшов висновку, що поняттю приділено занадто багато уваги, що це «вчорашній день теорії процесу та процедури в цілому», оскільки використання цього поняття в широкому значенні певною мірою було виправдано лише тим, що тоді не ставилося питання про розробку загальних для всіх процесуальних галузей закономірностей, про процесуально-правовий механізм і його елементи. За сучасного розвитку категоріального апарату загальноправової процесуальної теорії поняття «процесуальна форма», на його думку, можна використовувати лише для того, щоб підкреслити загальне призначення юридичного процесу як засобу (форми) реалізації інших відносин, зокрема матеріально-правових [12, с. 142].

Такий підхід до визначення процесуальної форми зумовлений концепцією метапроцесуальної теорії, яка була висунута В.М. Протасовим. За цього підходу фактично нівелюється значення й необхідність виділення процесуальної форми. Ми не підтримуємо

такий критичний підхід до визначення процесуальної форми хоча б з огляду на те, що «живучість» цієї абстрактної наукової конструкції має свої передумови, особливо якщо розглядати її як вираз сутності судового цивілістичного процесу [6, с. 286-290].

Нині в теорії права й загальноправовій процесуальній теорії питання процесуальної форми та цивільної процесуальної форми досі не є усталеними.

В одному із сучасних досліджень Н.А. Рассахатської цивільну процесуальну форму визначено як організуючу основу цивільного процесу, яка має свою структуру; її компонентами виступають процесуальні стадії, процесуальні провадження та процесуальний режим. Ця точка зору є подібною, власне, до вищезгаданих позицій В.М. Горшенева і П.Е. Недбайло. Однак Н.А. Рассахатська зауважує, що структура цивільної процесуальної форми знаходить своє відображення передусім у процесуальний діях, які здійснюються у відомій послідовності й утворюють у результаті різні процесуальні порядки (зокрема, вирішення питань щодо відводів, виправлення арифметичних помилок, описок у рішенні тощо), які об'єднуються в процесуальні стадії й процесуальні провадження, що відображають структуровану характеристику цивільної процесуальної форми [13, с. 9].

Указаний підхід у юридичній літературі не знайшов широкого застосування, оскільки процесуальні провадження, стадії й режими традиційно вважаються структурними елементами самого цивільного процесу й цивільного судочинства. Більшість учених-процесуалістів вважають, що процесуальні провадження, стадії та процесуальні режими характеризують внутрішню будову цивільного судочинства.

Інший сучасний дослідник О.В. Єгорова запропонувала цивільну процесуальну форму охарактеризувати за допомогою поєднання форми у вигляді норм цивільного процесуального права або цивільних процесуальних правовідносин, а також змісту, під яким треба розуміти порядок здійснення правосуддя в цивільних справах, із метою захисту дійсно порушеного або оспорюваного суб'єктивного права або охоронюваного законом інтересу [14, с. 11-12]. У цьому визначенні вона спробувала безпідставно охопити й норми права, якими врегульовано зазначену діяльність, і саму діяльність як порядок її здійснення, що фактично звело це поняття до визначення цивільного судочинства, врегульованого нормами права, що також не варто підтримки, як і висловлені пропозиції запровадити термінологічне розмежування понять «цивільна процесуальна правова форма» та «цивільна процесуальна форма», розуміючи під останньою цивільну процесуальну форму захисту, або цивільний процес.

Н.А. Громошина, підтримуючи в цілому критичний підхід Р.Е. Гукасяна, В.М. Протасова та інших, зауважує, що процесуальну форму треба розглядати як історично складену, атрибутивну, закріплену законом структуровану систему базових правил здійснення правосуддя в цивільному судочинстві з метою захисту прав та законних інтересів. Дослідник також виділяє такі ознаки процесуальної форми: процесуальна форма характеризується наявністю встановленого законом набору й рівня гарантій і засобів захисту прав та інтересів; вона належить до функціонування суду як особливого органу, який здійснює правосуддя [6, с. 288].

Такий підхід варто підтримати, оскільки саме в процесуальній формі відображаються особливості діяльності судів як органів судової влади, які наділені правом здійснювати правосуддя. Саме визначена законом форма або комплекс вимог до процесуальних дій надає можливість і забезпечує цю діяльність, відокремлює її від будь-якої іншої діяльності, зокрема адміністративної. Тому ця процесуальна форма набуває ознак або відображає ознаки цієї особливої діяльності органів судової влади.

Однак не варто ототожнювати цивільне судочинство й цивільну процесуальну форму, вказуючи, що судовий захист прав у сфері цивільного обігу традиційно здійснювався в нашій країні за допомогою цивільної процесуальної форми [15, с. 92], не визначаючи при цьому її істотних ознак. Процесуальна форма характерна саме захисту прав, а не іншій правозастосовній діяльності.

Цивільна процесуальна форма, у якій відбувається цивільний процес як елемент методу правового регулювання цивільних процесуальних правовідносин та яка забезпечує суворе дотримання верховенства права, законності та захисту прав і свобод громадян, втілює найважливіші демократичні принципи правосуддя, закріплені в Конституції України та процесуальному законодавстві. Вона є відкритою для застосування загальновизнаних принципів і норм міжнародного права в галузі правосуддя [3, с. 27-28].

Підтримуючи цю позицію, слід зауважити, що цивільна процесуальна форма ототожнюється з конкретними вимогами або приписами, які встановлюються законом, до вчинення конкретних процесуальних дій. Не можна погодитися, що істотними ознаками цивільної процесуальної форми є основні принципи цивільного судочинства, проте вони взаємопов'язані та взаємообумовлені. Цивільне судочинство як діяльність із розгляду й вирішення справ складається з конкретних можливих процесуальних дій, визначених законом, цивільна процесуальна форма – це зовнішній вираз цих дій.

Узагальнюючи ознаки цивільної процесуальної форми, варто зазначити, що це вимоги, встановлені законом, які відображають сутність судової діяльності з розгляду й вирішення конкретних спорів та які забезпечують можливість досягнення визначеної мети – здійснення правосуддя та захисту порушених цивільних прав.

При цьому відкритість, що характеризує судову владу, притаманна й цивільній процесуальній формі, вона відображається в її сутності. Передусім відкритий характер цивільної процесуальної форми проявляється в тому, що згідно зі ст.6 ЦПК України розгляд справ у всіх судах відбувається відкрито, а закритий судовий розгляд можливий тільки на підставах, встановлених законом. При цьому потрібно вказати на термінологічну різницю: положеннями зазначеної статті закріплено правила проведення закритого судового розгляду, а також закритого судового засідання з розгляду справи.

Розгляд справи судом є сукупністю учасників процесу й процесуальних дій суду, які здійснюються з метою вирішення справи. Деякі із цих дій повинні вчинятися в судовому засіданні, зокрема дослідження доказів у справі, ухвалення та оголошення рішення суду тощо. Проте розгляд справи й судове засідання з розгляду справи ототожнювати не можна.

Цивільна процесуальна форма як відображення основних ознак судової влади як особливої самостійної гілки влади передбачає вимоги до розгляду й вирішення цивільних справ, зокрема деякі процесуальні дії повинні вчинятися в судовому засіданні. З огляду на особливості справ, які можуть розглядатися судами, пропонується визначити два режими проведення судових засідань у справі: відкрите та закрите судове засідання.

Таким чином, закритий судовий розгляд справи, передбачений чинним законодавством, являє собою закрите судочинство в справі, включаючи відсутність прилюдного оголошення рішення суду, що неодноразово критикувалося в рішеннях Європейського суду з прав людини (далі – ЄПСЛ).

Рішення суду є актом правозастосування, який підлягає обов'язковому виконанню, і не може бути цілком утаємничене, оскільки це виключає можливість його оскарження третіми особами, право яких закріплене положеннями чинного Цивільного процесуального кодексу України, та ускладнює його виконання. Мети п.1 ст.6 Конвенції, як вважає ЄСПЛ, а також забезпечення громадського контролю за судовою владою задля гарантування права на справедливий суд не було досягнуто в справі, оскільки мотиви, які б давали зрозуміти підстави для відмови в задоволенні позову заявника, не були доступні громадськості, а отже, п.1 ст.6 Конвенції було порушено, оскільки держава не виконала вимогу щодо публічного оголошення рішення суду [16].

В іншому рішенні ЄСПЛ зазначає, що необхідність збереження державної або іншої таємниці не означає втаємничення повного тексту судового рішення від громадськості, і найважливішим є те, що рішення суду не були в жодній формі доступні для громадськості впродовж тривалого часу без переконливих підстав [17].

Під час вирішення цієї проблеми варто виходити з того, що цивільна процесуальна форма є єдиною – суд здійснює правосуддя, розглядаючи справу відкрито. Винятком із цього правила є те, що підстави, встановлені законом, не можуть порушувати загальний порядок, а процесуальні дії, пов'язані з ними, можуть вчинятися в закритому судовому засіданні.

Таким чином, цивільна процесуальна форма передбачає можливість проведення судового засідання з розгляду справи у двох режимах: відкритий та закритий, тоді як закритий розгляд справи являє собою порушення загальних вимог, встановлених міжнародними стандартами, та не відповідає сутності та загальним засадам здійснення судової влади.

Проведення закритих судових розглядів справи не відповідає міжнародним стандартам правосуддя та не відображає сутності судової влади, тому варто визначити правило, за яким розгляд справ у порядку цивільного судочинства проводиться відкрито. Закриті судові засідання для здійснення конкретних процесуальних дій можуть проводитися тільки на підставах, визначених законом.

Таким чином, варто внести відповідні зміни до ч.3 ст.6 Цивільного процесуального кодексу України й викласти її в такій редакції: «Закрите судове засідання в справі допускається в разі, якщо здійснення окремих процесуальних дій у відкритому засіданні може призвести до розголошення державної або іншої таємниці, яка охороняється законом, а також за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, з метою забезпечення таємниці усиновлення, запобігання розголошенню відомостей про інтимні чи інші особисті сторони життя осіб, які беруть участь у справі, або відомостей, що принижують їх честь і гідність».

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав та основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http ://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http ://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15.
3. Курс цивільного процесу : підручник / [В.В. Комаров, В.А. Бігун, В.В. Баранкова та ін.] ; за ред. В.В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
4. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України. Академічний курс : підручник / М.Й. Штефан. – К. : Концерн «Ін Юре», 2005. – 624 с.
5. Цивільне процесуальне право : підручник / [І.С. Ярошенко, І.О. Ізарова, О.М. Єфімов та ін.] ; за заг. ред. І.С. Ярошенко. – К. : КНЕУ, 2014. – 519 с.
6. Громошина Н.А. Дифференциация и унификация в гражданском судопроизводстве : дисс. … докт. юрид. наук : спец. 12.00.15 / Н.А. Громошина ; Московская государственная юридическая академия имени О.Е. Кутафина. – М., 2010. – 409 с.
7. Абрамов С.Н. Гражданский процесс / С.Н. Абрамов. – М. : Госюриздат, 1952. – 420 с.
8. Юридическая процессуальная форма : теория и практика / под общ. ред. П.Е. Недбайло и В.Н. Горшнева. – М. : Юридическая литература, 1976. – 280 с.
9. Шакарян М.С. Юридическая процессуальная форма / М.С. Шакарян. – М. : Юридическая литература, 1976. – 248 с.
10. Шакарян М.С. К вопросу о теории так называемой «юридической процессуальной формы» / М.С. Шакарян, А.К. Сергун // Труды ВЮЗИ. Проблемы соотношения материального и процессуального права : сб. науч. тр. / ред. В.С. Андреев, А.М. Васильев. – М. : Юридическая литература, 1980. – С. 61–86.
11. Чечина Н.А. Норма права и судебное решение / Н.А. Чечина. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1961. – 78 с.

12. Протасов В.Н. Основы общеправовой процессуальной теории / В.Н. Протасов. – М. : Юридическая литература, 1991. – 143 с.

13. Рассахатская Н.А. Гражданская процессуальная форма : учебное пособие / Н.А. Рассахатская. – Саратов : Сарат. гос. акад. права, 1998. – 87 с.

14. Егорова О.В. Сущность гражданской процессуальной формы : автореф. дисс. на соиск. науч. степ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.15 «Гражданский процесс ; арбитражный процесс» / О.В. Егорова ; Санкт-Петербургский государственный университет. – СПб., 2001. – 22 с.

15. Жилин Г.А. Правосудие по гражданским делам : актуальные вопросы / Г.А. Жилин. – М. : Проспект, 2010. – 576 с.

16. Рішення Європейського суду у справі «Рякіб Бірюков проти Росії» від 17 січня 2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http ://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/OpenDocument.

17. Рішення Європейського суду у справі «Фазлійський проти Болгарії» від 16 квітня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http ://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx

REFERENCES

1. “Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of November 4, 1950” [Electronic resource]. – Access mode : http ://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

2. “Civil Procedure Code of Ukraine of March 18, 2004 with amendmentd” [Electronic resource]. – Access mode : http ://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15.

3. *Kurs civil’nogo procesu : pidruchnik* [Course of civil procedure : textbook] / V.V. Kovarov, V.A. Bigun, V.V. Barankova et al. – Kharkiv : Pravo, 2011. – 1352 p.

4. Shtefan M.Y. *Civil’ne procesual’ne pravo Ukraine. Akademichniy kurs : pidruch.* [Civil procedure law of Ukraine. Academic course : textbook] / M.Y. Shtefan. – Kyiv : Koncern «Vidavnichiy Dim «In Yure», – 2005. – 624 p.

5. *Civil’ne procesual’ne pravo : pidruchnik* [Civil procedure law : textbook] / [I.S. Yaroshenko, I.O. Izarova, O.M. Efimov et al] ; ed. I.S. Yaroshenko. – Kyiv : KNEU, 2014. – 519 p.

6. Gromoshina N.A. “Differentiation and unification in civil proceedings” : thesis for the degree of candidate of law sciences : major 12.00.15 / N.A. Gromoshina ; Kutafin Moscow State Law Academy. – Moscow, 2010. – 409 p.

7. Abramov S.N. *Grazhdanskiy process* [Civil procedure] / S.N. Abramov. – Moscow : Gosyurizdat, 1952. – 420 p.

8. *Yuridicheskaya processual’naya forma : teoriya i practica* [Legal judicial form : theory and practice] / ed. P.E. Hedbaylo and V.N Gorshnev. – Moscow : Yuridicheskaya literatura, 1976. – 280 p.

9. Shakaryan M.S. *Yuridicheskaya processual’naya forma* [Legal procedural form] / M.S. Shakaryan. – Moscow : Yuridicheskaya literatura, 1976. – 248 p.

10. Shakaryan M.S. “Concerning the theory of so-called "legal procedural form"” / M.S. Shakaryan, A.K. Sergun // *Trudy VYUZI. Problemy sootnosheniya material’nogo i processual’nogo prava*. – Moscow : Yuridicheskaya literatura, 1980. – P. 61-86.

11. Chechina N.A. *Norm prava i sudebnoe reshenie* [Legal norm and judgment] / N.A. Chechina. – Leningrad : Izd-vo of Leningrad university, 1961. – 78 p.

12. Protasov V.N. *Osnovy obschepravovoy processual’noy teorii* [Fundamentals of the general legal procedural theory] / V.N. Protasov. – Moscow : Yuridicheskaya literatura, 1991. – 143 p.

13. Rassakhatskaya N.A. *Grazhdanskaya processual'naya forma : ucheb. posobie* [Civil procedural form : train aid] / N.A. Rassakhatskaya. – Saratov : Saratov state academy of right, 1998. – 87 p.

14. Egorova O.V. "The essence of the civil procedural form" : thesis for the degree of candidate of law sciences : major 12.00.15 «Civil Procedure ; Arbitration Procedure» / O.V. Egorova ; Saint Petersburg State University. – Saint Petersburg, 2001. – 22 p.

15. Zhilin G.A. *Pravosudie po grazhdanskim delam : aktual'nye voprosy* [Justice in civil matters : current issues] / G.A. Zhilin. – Moscow : Prospekt, 2010. – 576 p.

16. "Judgment of the European Court on the case «Ryakib Biryukov v. Russia» of January 17, 2008" [Electronic resource]. – Access mode : http ://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/Document

17. "Judgment of the European Court on the case «Fazliyski v. Bulgaria» of April 16, 2013" [Electronic resource]. – Access mode : http ://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx

УДК 341.9.019

ЗАСТОСУВАННЯ КОЛІЗІЙНИХ НОРМ РЕЧОВОГО ПРАВА ДО ВІДНОСИН ЗА ДОГОВОРОМ УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ

Стазілова Т.М., аспірант

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
вул. Володимирська, 64/13, м. Київ, Україна
Tetyana.Stazilova@porschefinance.ua

У статті розглянуто проблемні питання визначення права, яке застосовується до правовідносин речового характеру, що виникають між сторонами договору управління майном щодо володіння, користування й розпорядження майном, яке було передано в управління. Окрема увага приділяється проблемним питанням застосування колізійних прив'язок, якими керуються сторони під час вибору застосовуваного права.

Ключові слова: кваліфікація правовідносин, договір управління майном, колізійні норми речового права.

ПРИМЕНЕНИЕ КОЛЛИЗИОННЫХ НОРМ ВЕЩЕСТВЕННОГО ПРАВА К ОТНОШЕНИЯМ ПО ДОГОВОРУ УПРАВЛЕНИЯ ИМУЩЕСТВОМ

Стазилова Т.Н.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, ул. Владимирская, 64/13, г. Киев, Украина
Tetyana.Stazilova@porschefinance.ua

В статье рассмотрены проблемные вопросы определения права, которое применяется к правоотношениям вещного характера, которые возникают между сторонами договора управления имуществом по владению, пользованию и распоряжению имуществом, которое было передано в управление. Особое внимание уделяется проблемным вопросам применения коллизионных привязок, которыми руководствуются стороны при выборе применимого права.

Ключевые слова: квалификация правоотношений, договор управления имуществом, коллизионные нормы имущественного права.

APPLICATION OF CONNECTING FACTORS OF PROPERTY LAW TO THE RELATIONS UNDER THE ASSENTS MANAGEMENT AGREEMENTS

Stazilova T.N.

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Volodymyrska str., 64/13, Kyiv, Ukraine
Tetyana.Stazilova@porschefinance.ua

The article deals with problem issues on connecting factors of contracts law applicable to the relationships under the assets management agreements concerning usage and disposition of the property